

Vikten av att få läsa långsamt

av Lena Andersson, författare

Jag läser långsamt

Jag läser mycket och jag läser långsamt. Att läsa långsamt har låg status. Det anses vara ett tillstånd av svaghet som det går att befria sig från genom träning och som man därför bör befria sig från. Det finns olika metoder och tester för detta förutom den självklara, att läsa mycket.

Eftersom jag alltid har läst blir jag knappast en snabbare läsare av att läsa mer. Och jag vill inte bli en snabbare läsare. Tvärtom har jag sänkt tempot i min läsning. Den dag jag insåg att jag inte sitter inför någon rannsakningsdomare som ska mäta min duktighet i att scanna en text, utan att min läsning enbart är en angelägenhet mellan mig, texten och dess författare, tillät jag mig att läsa i mitt naturliga tempo, det som passar mina tankars rörelser. Om det ska vara någon mening med att läsa (jag avser här texter som betyder något för en, inte rena informationstexter) måste tankarna bearbeta det ögat tar in. För det finns i mig en lämplig rytm, ett lästempo där orden hakar i tankarna så att nya funderingar och insikter bildas. Men för att det ska ske måste jag läsa med fler sinnen än synen.

Eftersom jag är en uppmärksam läsare kan jag fastna på en mening, kanske till och med ett ord, i flera minuter. Det kan bero på att det är en i sammanhanget besynnerlig tanke som lagts fram eller en egendomlig meningsbyggnad. Det kan också vara för att jag tappat koncentrationen och väntar in den. Utan koncentration är det meningslöst att läsa.

Dålig kondition

Jag känner en person som läser snabbt och är mycket stolt över det. Han hävdar att det är för att han "är så läsvan" som han läser snabbt. Underförstått är att den som läser sakta är o-beläst. Detta påminner mig om skolgympan där de som var latast och hade torrast tröja efter lektionen sa till oss som svettades: om man svettas mycket har man dålig kondition.

Det var genom min snabbbläsande vän jag insåg att det var status att läsa snabbt. Att man hade uppnått något eftersträvänsvärt. Tidigare hade jag trott att det blott var av praktiska skäl som ett högt lästempo var önskvärt, man hinner ju läsa mer om man läser snabbt.

Men läsning är inte att samla troféer. Det är inte tävlingsidrott. Det är inte att svischa över boksidorna som en streckkodsavläsare. Att läsa är att känna och tänka och ett sätt att inte vara ensam. Att läsa är att verkligen försöka förstå vad det står. Jag kan sitta en hel frukost med en enda artikel. Vid riktigt gynnsamma tillfällen sjunker jag gradvis in i texten, är hos författaren, lever mig in i dennes universum, får en förnimmelse av vad det är för tid och för kollektiva rörelser som gör att just en sådan artikel skrivs just nu. Ja, jag tror att min förståelse av omvärlden och min plats i den, blir djupare när jag läser texter i en rytm som passar fler sinnen än synen.

Broms i en värld där allt går fort

Läsandet och skrivandet utgör en broms i en värld där allt går fort. Om man bara använder ögonen när man läser och inte ger akt på sin inre mottagning av texten tror jag det är svårt att förhålla sig kritisk till texten och dess budskap /.../.